

Aan
de gemeenteraad

Datum 4 maart 2025
Zaaknummer 2025-0020137
Betreft Voortgangsrapportage energietransitie 2024

Vergadering van
Portefeuillehouder: Tanja de Jonge
Begrotingsprogramma Groen, Duurzaam en Ruimtelijk Dordrecht
Kernteam/Opgave: Opgaven / Gebiedsontwikkeling / Programma's - Duurzame Stad
Auteur: Loes van Luijk
E-mail: lam.van.luijk-dilven@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Loes van Luijk
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Uw raad heeft in 2023 de kaders vastgesteld voor het Programma Energietransitie. Ons college voert het programma uit.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Op 16 mei 2023 stelde uw raad de doorstartnotitie Programma Energietransitie vast. Via deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de voortgang en de ontwikkelingen die de transitie beïnvloeden.

Wat is de te delen informatie?

U ontvangt bij deze raadsinformatiebrief de Voortgangsrapportage 2024 over het Programma Energietransitie. Het Programma Energietransitie is onderdeel van de opgave Klimaatneutraal Dordrecht 2040. Het Programma Energietransitie beslaat de routekaarten Gebouwde Omgeving en Energie uit deze opgave. Het Programma Energietransitie is opgebouwd uit drie inhoudelijke prestatielijnen en enkele randvoorwaarden. In de bijgevoegde voortgangsrapportage vindt u per prestatielijn de doelen voor 2030, de behaalde resultaten en de plannen voor 2025.

Het afgelopen jaar hebben diverse ontwikkelingen invloed gehad op de Dordtse Energietransitie, zoals netcongestie, bodemdaling en discussies over betaalbaarheid. Grote transitieën gaan vaak gepaard met ingrijpende veranderingen. Daarom hebben we het afgelopen jaar ingezet op lobbyactiviteiten, aangepaste strategieën en nieuwe initiatieven.

De gedetailleerde toelichting op de voortgang is te vinden in de bijgevoegde rapportage. Daarnaast hebben we een factsheet toegevoegd die we gebruiken voor de communicatie naar inwoners. In deze brief worden de belangrijkste punten van de voortgang in de energietransitie beschreven.

Prestatielijn Energiebesparing

Voor de prestatielijn energiebesparing is het noodzakelijk om de indicatoren aan te passen. In de startnotitie hebben we aangegeven dat energiebesparing gemeten wordt aan de hand van de energielabels van woningen en het energieverbruik in woningen. Voortschrijdend inzicht leert echter dat bij veel woningen het energielabel onbekend of onjuist is en dat woningeigenaren geen nieuw energielabel aanvragen na het isoleren van hun woning. Hierdoor levert deze indicator geen betrouwbare en actuele informatie op.

Het energieverbruik van woningen (onze tweede oorspronkelijke indicator) neemt af wanneer woningeigenaren isoleren, maar kan ook toenemen als woningen elektrisch worden verwarmd of als mensen hun auto opladen. Dit betekent dat de energietransitie zich niet zozeer richt op minder energieverbruik in het algemeen, maar specifiek op minder gasverbruik. Naast minder gasverbruik hebben we als tweede nieuwe indicator opgenomen hoeveel Dordtenaren we met het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) helpen hun woning te isoleren. Hierop kunnen we als gemeente actief sturen.

We streven naar 55% minder gasverbruik in 2030 ten opzichte van 2020 en naar het isoleren van ruim 5.500 slecht geïsoleerde woningen met ten minste één isolatiemaatregel via het NIP. De meest recente cijfers laten zien dat eind 2023 het gasverbruik met 24% was gedaald ten opzichte van 2020. Het in 2024 gestarte NIP heeft 250 woningeigenaren financieel geholpen bij het isoleren van hun woning.

Prestatielijn Warmte

Ons doel is om in 2030 20.000 woningequivalenten aan te sluiten op het warmtenet. We liggen op schema met ruim 9.000 aangesloten woningequivalenten in 2024. Woningcorporaties en HVC hebben corporatiewoningen aangesloten, en ook nieuwbouwprojecten zoals Amstelwijk zijn aangesloten. In Crabbehof is, samen met woningcorporaties, Stedin en HVC, het proces naar aardgasvrij wonen gestart. Daarnaast zijn we begonnen met het opstellen van het Warmteprogramma, waarvoor we onderzoek hebben laten uitvoeren naar de mogelijkheden in het historische centrum en naar betaalbaarheid. Dit programma geeft inwoners per wijk duidelijkheid over welk alternatief voor aardgas de voorkeur heeft plus een indicatie voor de start van de uitvoering.

Prestatielijn Duurzame opwek en energiesysteem

Ons doel is om in 2030 0,19 terawattuur (TWh) duurzame energie op te wekken. Hiervan is al 0,12 TWh gerealiseerd. Voor het vervolg van de realisatie is netcongestie een risico. De raad heeft zoeklocaties voor energieopwekking vastgesteld en we hebben een visie opgesteld voor energieopslag. Samen met Stedin en HVC werken we aan oplossingen om de gevolgen van netcongestie te beheersen. We onderzoeken met bedrijven de mogelijkheden voor het oprichten van energiecoöperaties, waarbij Werkgevers Drechtsteden het voortouw neemt en de gemeente faciliteert.

Randvoorwaarden en voorbeeldgedrag

Voor een succesvolle energietransitie zijn breed draagvlak, ruimtelijke keuzes en goed voorbeeldgedrag essentieel. We werken nauw samen met maatschappelijke partners, andere gemeenten in de Drechtsteden, de provincie, HVC en Stedin. Dordrecht heeft in 2024 duurzame logistiek in aanbestedingen opgenomen en tijdens de Klimaatweek evenementen georganiseerd om bewustwording te vergroten. De website Dordt Duurzaam is vernieuwd en biedt centrale informatie over duurzaamheid.

Ontwikkelingen in de Energietransitie

Sinds 2023 hebben zich enkele belangrijke ontwikkelingen voorgedaan die de snelheid van onze ambities kunnen beïnvloeden:

- **Netcongestie:** Het elektriciteitssysteem heeft zijn maximale capaciteit bereikt. Stedin werkt de komende jaren aan het verzwaren van het net. De gemeente werkt mee en zet in op het slimmer benutten van het elektriciteitssysteem zoals met energie coöperaties. We blijven bedrijven en woningen ondersteunen bij hun verduurzamingsplannen, binnen deze begrenzing.
- **Bodemdaling:** Voor woningen die hiermee te maken hebben, voeren we eerst onderzoek uit naar effectieve duurzaamheidsmaatregelen. Dit proces helpt om daarna zinvol te werken aan verduurzamen.
- **Betaalbaarheid:** De prijzen voor materialen en technisch personeel zijn gestegen. We zoeken actief naar kostenefficiënte oplossingen om de betaalbaarheid van de energietransitie te waarborgen.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

In 2025 blijven we werken aan het verduurzamen en aardgasvrij maken van Dordtse woningen en bedrijfsgebouwen. We breiden onze wijkgerichte aanpak voor woningisolatie uit en bieden inwoners duidelijke stappen richting aardgasvrij wonen via het Warmteprogramma. Daarnaast geeft de gemeente in 2025 duidelijkheid over de locaties waar we energie gaan opwekken. Samen met onze partners en inwoners blijven we innoveren en samenwerken om de uitdagingen van de energietransitie aan te pakken en onze doelen te realiseren.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Voor de uitvoering van het programma zijn tot en met 2026 programmamiddelen beschikbaar gesteld. Deze worden aangevuld met Rijksmiddelen via de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Deze middelen zijn gegarandeerd beschikbaar tot en met 2025 en er is aangekondigd dat ze verlengd worden tot en met 2028. Ook zijn er incidentele uitvoeringsmiddelen beschikbaar via diverse SPUK-uitkeringen zoals het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) en het Volkshuisvestingsfonds (VHF). Via de reguliere begrotingscyclus wordt de inzet van deze middelen verantwoord.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Vaststellen van de Doorstartnotitie Programma Energietransitie op [16 mei 2023](#).

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. Post
secretaris

M.D. Burggraaf
loco-burgemeester